

DEFENSOR PATRIAE

2022

MPKK:n johtaminen
rehtorin näkökulmasta

PVKVK: Kriisinhallinta-
koulutuksen kärkeä

Sodan usvaa
-tutkimusverkosto

YHTEISKUNTA & ME

- 3** Pääkirjoitus
Päätoimittaja Tuomas Liukko
- 4** Näkymiä
Rehtori Mika Kalliomaa
- 6** Terveisiä
Maanpuolustuskorkeakoululle
Tarmo Ylivinkka & Juha Martelius
- 8** Rehtorin haastattelu: Mitä on hyvä johtaminen?
Pauli Unkuri
- 14** Summaries in English
Daniela Karumaa & Lydia Haapaniemi

OPETUS & OPISKELU

- 16** Sotilaskoulutuksen suunnannäyttäjät
Lydia Haapaniemi
- 24** PVKVK: Kriisinhallintakoulutuksen kärkeä
Daniela Karumaa
- 32** Summaries in English
Daniela Karumaa & Lydia Haapaniemi

TUTKIMUS & TIEDE

- 34** Sodan usvaa -tutkimusverkosto
Tarmo Ylivinkka
- 40** Sodankäynti Venäjä-ryhmän tutkimuksen ytimessä
Tarmo Ylivinkka
- 48** Tutkimusjohtajan katsaus
Hannu Kari & Matti Muhli
- 50** Summaries in English
Daniela Karumaa & Lydia Haapaniemi

DEFENSOR PATRIAE

Maanpuolustuskorkeakoulun lehti
FNDU Magazine
2022

TOIMITUS / EDITORIAL STAFF

Päätoimittaja / Editor-In-Chief
Tuomas Liukko / 0299 530 700

Toimituspäällikkö / Managing Editor
Aki Aunala / 0299 530 119

Varusmiestoimittaja / Conscript Editor
Tarmo Ylivinkka

Viestintäharjoittelija / Communications Trainee
Lydia Haapaniemi
Nea Hyvärinen
Daniela Karumaa

Taitto / Layout
Tuomas Paul

Kannen kuva / Cover
Helmi Saarela & Tuomas Paul

Kansikuvassa: / In cover photo:
Modernia oppimista klassisessa taistelumaastossa
Syndaleniissa 2022. / Military training in Syndalen 2022.

Takakannen ilmoitus / Back cover
Tuomas Paul

Painopaikka / Printed by
PunaMusta Oy 2022

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
maanpuolustuskorkeakoulu@mil.fi

ISSN-L 1798-162X
ISSN 1798-162X

@Maanpuolustuskorkeakoulu

@MPKKfi

Sotataidon ytimessä / @upseeriksi

Arvoisa lukija,

viime aikaiset muutokset turvallisuusympäristössämme sekä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa alleviivaavat Maanpuolustuskorkeakoulun strategiassa 2020–25 määritettyä keskeistä tavoitetta: kansainvälisyyden kasvavaa merkitystä. Laaja-alaisen vaikuttamisen toimintaympäristö sekä monissa Euroopan maissa uudelleen rakentuva kokonaisturvallisuus ja maanpuolustus edellyttävät verkottumista valtioiden ja yhteiskuntien eri toimijoiden kesken. Tämä edellyttää yhä tiiviimpää kansainvälistä yhteydenpitoa ja yhteistyötä.

Kuluneen kevään aikana Maanpuolustuskorkeakoulu on näkynyt huomattavasti mediassa asiantuntijoidemme kommentoimissa Venäjän aloittamasta sotaa Ukrainaa vastaan. Tämä on lisännyt kiinnostusta koulumme toimintaan ja samalla tarvetta esitellä toimintamme muita osa-alueita.

Näiden tekijöiden ohjaamana Maanpuolustuskorkeakoulun viestintää kehitetään palvelemaan enenevässä määrin kansainvälisyyden tavoitetta ja yhteistoimintaa. Yhtenä toimena on korkeakoulumme lehden *Defensor Patriae*n muuttaminen strategisen viestinnän julkaisuksi, kohdennettuna Maanpuolustuskorkeakoulun ulkoisille kumppaneille ja yhteistyötahoille. Avaamme lehti on ensimmäinen askel tällä polulla. Tästä vuodesta alkaen lehtemme julkaistaan kerran vuodessa, lukuvuoden avajaispäivänä. Lehdessämme kerromme kumppaneillemme mitä – ja miten – Maanpuolustuskorkeakoulu tekee, ja yhä enemmän englanniksi.

Kansainvälisyys näyttäytyy opetuksessamme merkittävästi kansainvälisten harjoitusten ja järjestämiemme kurssien kautta. Näitä suuntia luodataan moderneista oppimismenetelmistä kertovassa artikkelissa ja Maanpuolustuskorkeakoulun yhden toimintayksikön, Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen, arjesta kertovassa artikkelissa.

Maanpuolustuskorkeakoulun merkittävistä tutkimushankkeista esittelemme Sodan usvaa tutkimusverkoston ja Venäjä-ryhmän tutkimusta; kevään 2022 kuumimmat puheenaiheet mediassa.

Dear reader,

You have just opened the renewed Finnish National Defence University's magazine, *Defensor Patriae*. As defined by the strategy of the FNDU 2020–2025, broader internationality is one of the pillars of the effectiveness we are striving for; we are currently starting to focus on publishing more in English. The war in Ukraine and its impacts on the overall security of Europe underline the importance of this pillar.

This publication is an important milestone on the path towards that goal. This issue gives you a short introduction into the broad range of the activities of the FNDU and guides you to the path of gaining further information. As the main processes of the FNDU are education, research and public engagement, you will find topics covering those areas.

I wish you interesting moments reading our magazine.

Päätoimittaja / Editor-In-Chief
Everstiluutnantti / Lieutenant Colonel
Tuomas Liukko

Vakaasti kohti tulevaa

Kevät 2022 tulee jäämään historiaan yhtenä maailmanhistoriallisena käännekohdantana. Venäjän uusin hyökkäys Ukrainaan käynnisti Suomen historiallisen liittymispäätöksen Natoon. Jo lähes kolmenkymmenen vuoden takainen Euroopan unioniin liittyminen lopetti puolueettomuuspolitiikkamme. Viimeistään siitä lähtien suuntautuminen länteen eri muodoissaan on ollut rauhallinen mutta määrätietoinen prosessi.

Naton vaikutuksista Suomen puolustukseen ja puolustusyhteistyöhömmä saamme tarkemman kuvan, kun Nato-jäsenyys on astunut voimaan ja eri suunnitelmat etenevät kohti konkreetiaa. Yleisesti voitaneen todeta, että jäsenyyden vaikutus Maanpuolustuskorkeakoulun toimintaan selviää, kun tiedämme, miten jäsenyys vaikuttaa upseerien työhön. Meidän tehtävänä on luoda työelämävalmiudet opiskelijoillemme. Toki jo nyt tiedämme, että muun muassa opettaja-, tutkija- ja opiskelijavaihdolle avautuu uusia mahdollisuuksia.

Maanpuolustuskorkeakoululle on annettu tehtäväksi tarkastella kaikkien tutkintotasojen ja täydennyskoulutuksen järjestelyjä. Tehtävä ajoittuu oivallisesti, sillä tänä syksynä aloitamme Karvi-arvioinnin, jossa saamme ulkopuolisen arvioinnin toiminnastamme muihin korkeakouluihin verrattuna. Puolustusvoimien henkilöstöstrategia päivittyy tänä vuonna antaen meille ohjausta upseerien koulutusjärjestelmän kehittämiseksi. Tutkimuksemme ulkopuolinen arviointi valmistui jo keväällä 2021. Niin ikään Puolustusvoimien strategia valmistuu näillä näkymin tämän vuoden aikana. Lisäksi on luontevaa ottaa mukaan arvioitavaksi Nato-jäsenyyden vaikutukset. Tutkintojen

ja koulutuksen tarkastelutyö etenee rinnakkain strategiamme päivityksen kanssa kohti vuotta 2030.

Korona-aika pakotti, ja toisaalta mahdollisti, meille digiloikan opetuksen järjestelyissä. Tämän vuoden parantamissuunnitelmamme mukaisesti kehitämme nyt sekä hybridityöskentelyn että -opetuksen toimintamalleja pysyväksi käytännöksi korkeakoulussamme. Opetuksessa opettajien pedagogiset käsikirjoitukset ja menetelmäosaaminen ovat keskiössä, kun opetustapahtuma kerrallaan mietimme, miten uutta juurrutetaan vanhan osaamisen rinnalle.

Sotatieteellinen osaaminen ja tutkimus ovat nousseet yhteiskunnallisesti erittäin kiinnostaviksi Ukrainan sodan myötä. Olemme todistetusti kiinnostava tutkimuskumppani, ja asiantuntemuksellemme on laajasti kysyntää eri foorumeilla. Sotatieteellinen tutkimus on saanut myös aivan poikkeuksellisen tärkeitä tutkimuskohteita turvallisuusympäristön muutoksen aiheuttamana, mihin pyrimme tutkimusorganisaationa vastaamaan.

Näkymät Maanpuolustuskorkeakoulun tulevaisuuteen ovat erittäin valoisat. Kannamme vastuun Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen tulevaisuudesta upseerien kaikilla tutkintotasoilla myös tulevan Nato-jäsenyyden myötä. Työelämäpalaute on ollut säännöllisesti hyvää, ja se todistaa vuoropuhelumme puolustushaarojen kanssa toimivaksi.

Varmaankin aikalaiset kautta aikain ovat miettineet, että elettävässä ajassa on jotain erityisen poikkeuksellista. Uskon, että tämä tunne on nyt erityisen vahva. Tämän tunteen kera on hienoa katsoa tulevaan ja aloittaa uuden strategian suunnittelu vuosille 2025–2030.

Rehtori

Prikaatikenraali **Mika Kalliomaa**

TERVEISIÄ MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULULLE

Teksti: Tarmo Ylivinkka - Kuva: Puolustusministeriö

*Maanpuolustuskorkeakoulun neuvottelukunta on Puolustusvoimien omista ja ulkopuolisista asiantuntijoista koostuva ryhmä, joka tukee Maanpuolustuskorkeakoulun johtoa päätöksenteossa. Nykyisen vuonna 2019 muodostetun neuvottelukunnan jäsen valtiotieteiden tohtori **Juha Martelius** toimii puolustusministeriössä Puolustuspoliittisen osaston tutkimus- ja analyysiyksikön tutkimusjohtajana.*

Minkälaisiin asioihin haluaisitte vaikuttaa Maanpuolustuskorkeakoulussa neuvottelukunnan jäsenenä?

Neuvottelukunnan tärkein tehtävä on mielestäni tukea Maanpuolustuskorkeakoulua erilaisissa tutkimukseen, opetukseen ja toiminnan kehittämiseen liittyvissä asioissa.

Miten koette, että tuleva Nato-jäsenyys vaikuttaa Maanpuolustuskorkeakoulun toimintaan ja asemaan?

Ainakin tarve upseerikoulutuksen lisäämiseen kasvaa. Naton esikunnissa tarvitaan noin sata uutta suomalaista upseeria. Myös kansainvälistymisen mahdollisuudet kasvavat. Puolustus suunnitteluun liittyvään opetukseen tulee varmuudella myös entistä enemmän Nato-elementtejä. Upseerien kielitaitovaatimukset myös korostuvat.

Mitä Maanpuolustuskorkeakoulussa tehty tutkimus kertoo sotatieteellisen korkeakoulun merkityksestä korkeakoulukentässä?

MPKK:n tutkimuksella ja asiantuntemuksella on ilman muuta tämänkaltaisissa kriisitilanteissa korostetun yhteiskunnallista merkitystä, ja se kertoo myös sotatieteellisen tutkimuksen tarpeellisuudesta muullekin kuin suoraan puolustushallinnolle.

Miten puolustusministeriö pääsääntöisesti hyödyntää Maanpuolustuskorkeakoulussa tehtyä tutkimusta?

Puolustusministeriöllä on tiiviit välit ja hyvä keskusteluyhteys Maanpuolustuskorkeakoulun tutkijoihin. Puolustusministeriö myös tilaa tarvittaessa tutkimusta Maanpuolustuskorkeakoululta. Puolustusministeriö käyttää heitä myös asiantuntijoina erilaisissa hankkeissa ja esimerkiksi selontekojen valmisteluprosessissa. Olennaista on ymmärryksen lisääminen kanssakäymisellä, ei ainoastaan tutkimustulosten hyödyntäminen.

Miten yhteistyö Maanpuolustuskorkeakoulun ja puolustusministeriön välillä toimii?

Erittäin hyvin. Yhteydet ovat mutkattomat ja luottamukselliset. Ennakoiva yhteydenpito Maanpuolustuskorkeakoulun ja Puolustusministeriön välillä on tärkeää erityisesti uusia professuureja suunniteltaessa. Näin erityisesti sen vuoksi, että jokainen uusi professuuri Maanpuolustuskorkeakoulun kokoisessa korkeakoulussa on tiedepoliittisesti merkittävä päätös. Vaikka muodolliset kanavat yhteydenpidolle ovat olemassa, pidän tärkeänä myös vapaamuotoista keskustelua jo erilaisten valmisteluprosessien alkuvaiheessa.

Millaisia terveisiä lähettäisitte Maanpuolustuskorkeakoululle?

Jatkakaa samaan malliin! Maanpuolustuskorkeakoulu on arvostettu korkeakoulu, ja sen tieteellisestä tasosta ei ole syytä jatkossakaan tinkiä. ●

Teksti: Pauli Unkuri - Kuvat: Ukko Kariniemi & Pauli Unkuri

MITÄ ON HYVÄ JOHTAMINEN?

Millainen merkitys johtajuudella on organisaatiokulttuurin muotoutumiseen ja luottamuksen rakentamiseen? Haastattelussa rehtori **Mika Kalliomaa** kertoo ajatuksistaan johtamisen erityispiirteistä Maanpuolustuskorkeakoulun toiminnassa.

Prikaatikenraali **Mika Kalliomaa** aloitti Maanpuolustuskorkeakoulun rehtorin tehtävässä vuoden 2021 heinäkuussa. Hän kertoo uuden tehtävän aluksi pyrkineensä ottamaan selvää organisaation tilasta tunnistaakseen oman kautensa merkittävimmät kehityskohteet. Suuria muutostarpeita ei Kalliomaan mukaan ole ilmennyt, mutta turvallisuusympäristön muutosten kanssa täytyy hänen mukaansa olla hereillä.

– Olen oppinut yritysmaailmasta sadan päivän säännön, jolloin on sata päivää aikaa hahmottaa, mitkä ovat omalla istuntokaudella ne suuret asiat, joihin on tarpeellista johtajuudessaan paneutua. Turvallisuusympäristön muutosten myötä tilanne on kuitenkin enemmän labiili (epävakaa) kuin stabiili. Meidän pitää tunnistaa se ja ohjata Maanpuolustuskorkeakoulua oikeaan suuntaan, koska täällä vasteaika opiskelijoiden osaamisessa on melko pitkä. On pakko ennakoida, Kalliomaa kertoo.

Hyvässä johtamisessa Kalliomaa korostaa etenkin johtajuuden eli ihmisten johtamisen merkitystä. Ihmisten johtaminen asettuu Kalliomaan mukaan nelikenttään, jonka muut osat ovat asioiden johtaminen, kulttuuri sekä organisaatioteoriat ja -mallit.

– Uskon syväjohtamisen kaavaan, jossa johtamiskäyttäytymisestä keskitytään saamaan palautetta neljällä osa-alueella. Luottamuksen rakentaminen on näistä tärkein. Seuraavana on organisaation oppimisen tukeminen, tilan antaminen ja alaisten ohjaaminen, jotta itse kukin pärjäisi paremmin ja paremmin työssään. Kolmantena on henkilöstön innostaminen, suunnannäyttäminen ja tekemisen palon aikaan saaminen. Jotta näissä kolmessa voi onnistua, tarvitaan neljäs kulmakivi, joka on yksilöllinen kohtaaminen – alaiset ja työyhteisön jäsenet tulee tuntea osataksseen toimia yhteisön johtajana, Kalliomaa sanoo.

TURVALLISUUSYMPÄRISTÖN MUUTOSTEN MYÖTÄ TILANNE ON KUITENKIN ENEMMÄN LABIILI KUIN STABIILI.

Prikaatikenraali Mika Kalliomaa

Johtamisesta Maanpuolustuskorkeakoulussa

Puolustusvoimat saatetaan nähdä helposti monoliittina, vaikka organisaatiot ja tehtävät Puolustusvoimien sisällä eroavat toisistaan huomattavasti. Ennen Maanpuolustuskorkeakoulun rehtorin tehtävää Kalliomaa toimi viimeksi Porin prikaatin komentajana. Kalliomaan mukaan on tärkeää oivaltaa, miten kussakin organisaatiossa asioista päätetään ja oppia organisaation kulttuuri. Pysyvimpänä osana hän näkee oman johtajuuden ja ihmisten kohtaamisen tavoitteellisen vuorovaikutuksen

NÄEN YHTÄ ARVOKKAANA ASiantuntijan kuin ASiantuntijan.

Prikaatikenraali Mika Kalliomaa

avulla. Käymällä keskustelua alaitensa kanssa johtaja luo joukolle tavoitteen ja suunnan.

Maanpuolustuskorkeakoulussa työskentelee upseerien lisäksi suuri määrä siviilejä esimerkiksi tutkimustehtävissä. Kalliomaan mukaan Maanpuolustuskorkeakoulu onkin puhtaimmillaan asiantuntijaorganisaatio:

– Asiantuntijat tarvitsevat suuntaa ja tilaa. Kaikista tärkein resurssi Maanpuolustuskorkeakoululle on opettajat ja tutkijat, joita meidän täytyy omalla toiminnallamme auttaa menestymään. Näen harhana, että asiantuntijat eivät haluaisi johtamista. Asiantuntijoille täytyy luo-

da suuntaa, jotta he pystyvät ohjaamaan oman asiantuntijuuden samaan suuntaan kuin koko organisaation tehtävien täyttäminen vaatii.

Kalliomaan mukaan siviilien ja upseerien välillä ei johtamisen kannalta ole eikä tule ollakaan eroa.

– Näen yhtä arvokkaana asiantuntijan kuin asiantuntijan, koska heidät on valittu taustansa perusteella asiantuntijuutta vaativaan rooliin, jolla viedään yhteistä juttua eteenpäin, Kalliomaa painottaa.

ORGANISAATIOKULTTUURIMME MAHDOLLISTAA ONNISTUMISET LAAJALLA RINTAMALLA.

Prikaatikenraali Mika Kalliomaa

Organisaation kulttuuri luo ja mahdollistaa luottamuksen

Viime vuoden *Luottamus ja Maine* -tutkimuksen mukaan Maanpuolustuskorkeakoulun vahvin osa-alue oli johtaminen, eikä kyseessä ollut ensimmäinen kerta. Tutkimuksen kohderyhmänä oli suuri yleisö eli kansalaiset. Kalliomaa kertoo myös itse pohtineensa, mistä maine hyvin johdettuna organisaationa kumpuaa.

– Lopputuotteemme on hyvä, ja se on johdannainen hyvästä johtamisesta. Totta kai arvostan edeltäjäni hyvää työtä, jonka myötä Maanpuolustuskorkeakoululla on hyvä maine, Kalliomaa kehuu.

Vahvasta yleisön luottamuksesta kielii Maanpuolustuskorkeakoulun asiantuntijoiden kysyntä kommentaattoreina, kun turvallisuusympäristössä tapahtuu muutoksia. Esimerkiksi Ukrainan sodan aikana useat Maanpuolustuskorkeakoulun asiantuntijat kommentoivat tapahtumia kaikille merkittävälle suomalaisille tiedotusvälineille. Kalliomaa näkee tässä yhteyden organisaatiokulttuuriin Maanpuolustuskorkeakoulussa:

– Tullaan aivan suoraan kulttuurin ytimeen. Organisaatiokulttuurimme, eli tavat tehdä asioita ja tavat herättää luottamusta, mahdollistaa onnistumiset laajalla rintamalla.

Yhteistyö tutkimuksessa ja opetuksessa avainasemassa

Aikoinaan väitöskirjansa verkkopohjaisesta monimuoto-opetuksesta tehnyt Kalliomaa on ilolla huomannut Maanpuolustuskorkeakoulun menneen eteenpäin pedagogisessa kyvykkyydessä hyödyntää erilaisia oppimismenetelmiä.

– Esimerkiksi opettajilla pedagogiset käsikirjoitukset ovat todella hienosti osana arjen työkaluja opetuksen toteuttamista pohiessa. Tietysti koko digitaalimaailma on aivan erilainen mahdollistamaan monimuoto-opetusta. Onneksi täällä on kuitenkin ymmärretty, että myös lähiopetuksen tulee olla monimuotoista, Kalliomaa kertoo.

Pedagogisessa mielessä Kalliomaa näkee kaikkien opiskelijoiden käytännön kokemuksen ehdottomana vahvuutena, joka osaltaan mahdollistaa opiskelijoiden osallistamisen opetuksessa.

– Olen vähän tahallaankin sanonut, että me voisimme lopettaa opettamisen ja mahdollistaa oppimisen, eli kääntää asetelman toisinpäin. Uusi oppi tulisi saada liitettyä opiskelijoiden aiempaan osaamiseen. Jo sotatieteiden kandidaattiopiskelijoilla on kokemusta joukko-osastojen arjesta varusmiespalveluksen kautta, joten he tuntevat hyvin sen arjen, johon he siirtyvät työelämässään, Kalliomaa sanoo.

Avainasemassa Maanpuolustuskorkeakoulussa koko sen lähes 30-vuotisen taipaleen ajan on Kalliomaan mukaan ollut tutkimuksen ja opetuksen välinen vuorovaikutus, mikä tulee ottaa huomioon myös johtamisessa. Vuorovaikutusta tulee vaalia, ja samalla myös kehittää.

– Onhan niin, että tutkijamme keskustelevat tarpeeksi opettajien kanssa ja tuovat tutkimustuloksia opetukseen? Ja onhan niin, että opettajat haastavat tutkijoita kysymyksillään? Yksi vaalittava asia on myös ainelaitosten välinen yhteistyö opetuksessa ja tutkimuksessa, jotta pystymme vastaamaan kysymykseen ”Minkälaista sotataittoa tarvitaan Suomen puolustamiseen tulevaisuudessa?”. Sitä meidän pitää opettaa Maanpuolustuskorkeakoulussa kaikilla tasoilla, Kalliomaa päättää. ●

SUMMARIES IN ENGLISH SOCIETY & US

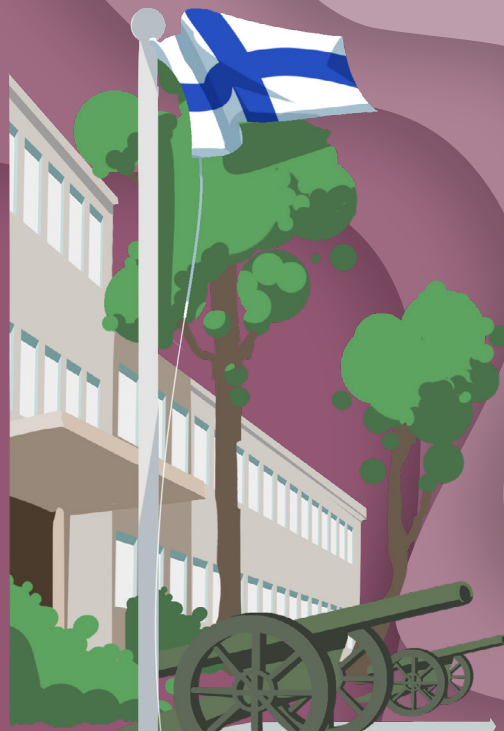
STEADY TOWARDS THE FUTURE

Future outlook from Rector, Brigadier General
Mika Kalliomaa

Mika Kalliomaa states that spring 2022 will be remembered as one of the turning points in world history. Finland's process of abandoning non-partisan policy started, at the latest, when Finland joined the EU in 1995 and ended when Russia's latest attack on Ukraine triggered Finland's decision to join NATO. Finland's probable NATO membership will affect many aspects of our defence. The full impact on FNDU, and especially on our officers' work, will become clear in the near future. We already know that teacher, research and student exchanges will increase.

Kalliomaa highlights that evaluation is a key element in every part of the Finnish Defence Forces. The Defence Forces' strategy is expected to be completed this year, as well as the personnel strategy. The FNDU will receive an external evaluation of our operations compared to other universities, and a review of qualifications and education is progressing with the update of our strategy towards 2030. In addition, the effects of NATO membership will be assessed. The COVID-19 pandemic enabled the FNDU to improve digital teaching arrangements. We are now developing hybrid work and teaching models to be a permanent practice at the FNDU. When developing new models, our teachers' pedagogical and methodological skills are crucial.

Societal interest in military science expertise, as well as interest in research partnerships with the FNDU, have increased during the war in Ukraine. The war has also highlighted new important research areas for our organisation to address. Kalliomaa sees the future of the FNDU as very bright. NATO membership will bring a new element to the FNDU's responsibility of training officers at all levels through feedback and dialogue. ● Page 4.

GREETINGS TO THE FNDU

The Advisory Board of the Finnish National Defence University is composed of experts of and separate from the Finnish Defence Forces. The Board's mission is to support the head of the FNDU in decision making. A member of the current Board, organised in 2019, **Juha Martelius** (doctorate in political sciences), works in the Finnish Ministry of Defence as a research director of the Research and Analytics Unit at the Defence Policy Department.

Martelius thinks that supporting the FNDU in research, development of the overall processes and teaching is the main task of the Board. When it comes to teaching, the NATO membership will impact the functions of the FNDU. According to Martelius, there will be a need to

train more officers, as the number of Finnish officers in NATO headquarters increases. NATO-related and international themes will also take a bigger place in teaching.

Especially in the time of crisis, like in the current situation, the importance of military scientific research is increasing, Martelius says. The Finnish Ministry of Defence (FMD), which the FNDU is cooperating closely with, makes a great use of the research made in the FNDU and also commissions studies from the university when needed.

The significance of military scientific research has been noticed also on the larger societal scale. Martelius wants to highlight that the FNDU is an appreciated university with high-level academic research, which should be maintained. ● Page 6.

WHAT IS GOOD LEADERSHIP? – FNDU LEADER BUILDS A PATH OF TRUST AND INSPIRING ORGANISATIONAL CULTURE

Rector, Brigadier General Mika Kalliomaa reveals his thoughts on the nuances of leadership at the FNDU.

Having been rector since July 2021, Mika Kalliomaa finds the changing security environment the biggest challenge to tackle during his term. Students cannot gain competence at the same rate as changes are happening. Thus, Kalliomaa highlights the importance of leading the FNDU and students pre-emptively. Good leadership, for Kalliomaa, is based on the concept of deep leadership. By knowing their employees and the working environment, leaders are able to create an inspiring working environment and build mutual trust among the community. Kalliomaa notes that there has been a noticeable shift in leadership culture in the 2020s. He believes the FNDU needs to be alert, as the changes may affect Finnish social expectations, which in turn of course steer the FNDU's actions.

While the Finnish Defence Forces may be perceived as monolithic, there are a variety of tasks, organisations and organisational cultures

within it. Kalliomaa navigates these changing organisational cultures and processes by prioritising interaction and establishing common goals within the FNDU. Kalliomaa emphasises that, at its purest form, the FNDU is an organisation of experts. There is not and should not be any difference in leading civilians and officers.

The 2021 Trust and Reputation -study deemed that the strengths of the FNDU lie in leadership. Kalliomaa thanks his predecessors for their hard work in establishing the FNDU as a publicly trusted organisation. This wide-spread trust in the organisation is evident, especially now in the case of the war in Ukraine, when FNDU experts have been invited frequently to comment on changes in the security environment.

Alongside societal changes, the FNDU has also had to develop its pedagogic capabilities. Having conducted his doctoral thesis on online-based diverse teaching, Kalliomaa is pleased to see that a variety of learning methods are now in use in teaching. Regardless of the methods of teaching, the 30-year-long interaction between research and teaching at the FNDU remains key.

"This tradition should be taken into consideration also regarding leadership, and practices should be developed further, as we consider the kind of military sciences and war studies that will be needed in defending Finland in the future," Kalliomaa believes. ● Page 10.

SOTILASKOULUTUKSEN SUUNNANNÄYTTÄJÄ

Teksti: Lydia Haapaniemi - Kuvat: Aki Aunala, Ukko Kariniemi

2020-luvun alkua ovat määrittäneet pandemian ja Ukrainan sodan kaltaiset suuret turvallisuuspoliittiset muutokset. Lisäksi yhä nopeampisyklisempi teknologian kehitys sekä globalisaation tuomat haasteet vaikuttavat tulevaisuuden toimintaympäristöömme. Nopeasti muuttuvassa maailmassa innovatiivisuuden ja adaptoituvuuden tulee näkyä organisaatioiden kaikilla tasoilla. Mutta millä tavoin tulevaisuudennäkymät vaikuttavat Suomen ainoan sotatieteellisen korkeakoulun opetukseen?

MPKK:n vararehtori Rainer Peltoniemi tarkastamassa Esikunta- ja johtamisharjoitusta 2022.

Helsingin Santahaminassa, sotataidon ytimessä, opiskelee vuosittain yli 2000 korkeakouluopiskelijaa kadeteista tohtoriopiskelijoihin. Maanpuolustuskorkeakoulun sotatieteellinen opetus toimii osana suomalaista yliopistojärjestelmää ja on hyvin työelämälähtöistä, sillä opetuksen substanssivaatimukset syntyvät suurelta osin päätoimijoiden eli Pääesikunnan, puolustushaarojen, Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen ja Rajavartiolaitoksen esikuntien piirissä. Maanpuolustuskorkeakoulun vararehtori, eversti **Rainer Peltoniemen** mukaan sisältövaatimukset toteutetaan kattavasti kerätyn palautteen ja uusimman tutkimustiedon avulla:

– Keräämme ja analysoimme palautetta sotatieteiden perustutkimusten sekä niiden välisen viisivuotisen työssäoppimisen kaikissa vaiheissa sekä jatkotutkimuksen että täydennyskoulutuksen kohdalla, mikä mahdollistaa opetusmeidän jatkuvan kehittämisen. Palautetta kerätään kattavasti Puolustusvoimien hallintoyksiköiltä, esimiehiltä sekä luonnollisesti opiskelijoilta. Säädamme muun muassa opetussuunnitelmia saamamme palautteen

KUTEN SANOTTU, VIERIVÄ KIVI EI SAMMALOIDU.

Eversti Rainer Peltoniemi

ja viimeisimmän tutkimustiedon perusteella.

Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijoilta vaaditaan kykyä hahmottaa, analysoida ja kiteyttää kompleksisia, moniulotteisia ja laajoja kokonaisuuksia. Samaan aikaan on kyettävä tekemään johtopäätöksiä ja pelkistämään asioita toimeenpanoa varten. Tästä muodostuu Maanpuolustuskorkeakoulun toiminnan ydin. Peltoniemen mukaan tähän kaikkeen on kamuksella ensiluokkaiset lähtökohdat, koska opettajaresurssit sekä kurssilaisten lähtötaso ovat erinomaiset.

– Globaalissa vertailussa opiskelijamme ovat huippuluokkaa: he ovat aktiivisia ja heillä on hyvä peruskoulutus. Opiskelijat ovat myös valmiita kyseenalaistamaan ja selvittämään asioita omaaloitteisesti. Tämän päivän koulumaailman tuloksena

he ovat entistä harjaantuneempia esimerkiksi ryhmätyöskentelytaidoissa, Peltoniemi toteaa.

Yhteiskunnalliset muutokset sekä teknologian ja digitaalisten järjestelmien nopea kehittyminen vaativat myös opettajilta ja kouluttajilta sopeutumiskykyä sekä halua innovatiivisesti kehittää opetusta ja sen menetelmiä.

– Vaikka substanssin tulee olla keskiössä, tahdomme pysyä muutoksessa mukana aktiivisella kehittämistyöllä. Kuten sanottu, vierivä kivi ei sammaloidu. Tästä kuuluu suuri kiitos myös opiskelijoille, jotka kirittävät järjestelmää aktiivisuudellaan, Peltoniemi sanoo.

Koronapandemia aiheutti digiharppauksen

Uusien järjestelmien ja teknologian nopea kehitys nostaa Peltoniemen mukaan yhden tekijän opiskelun muutoksessa entistä keskeisemmäksi: oppimaan oppimisen taidot.

– Teknologian ja järjestelmien kehittyessä pyrimme antamaan opiskelijoille eväät jatkuvaan oppimiseen, jotta he ovat tulevaisuudessakin valmiita mukautumaan alati muuttuviin ympäristöihin, Peltoniemi huomauttaa.

Korkeakouluopiskelijoiden arki muuttui kertaheittola keväällä 2020 koronapandemian seuraukse-

na. Opetus jouduttiin tällöin järjestämään pääasiallisesti etäotetuksena, mikä puski myös Puolustusvoimia digiharppauksen ottamiseen.

– Tässä prosessissa keskeistä oli myös opiskelijoiden palaute sen suhteen, mihin digitaaliset järjestelmät soveltuvat ja mihin eivät, Peltoniemi sanoo.

Osa sotilaskouluttamisen asiakokonaisuuksista vaatii joukon fyysistä paikallaoloa. Vaikka luokkaopetus ei siis ole katoamassa, Maanpuolustuskorkeakoulussa pyritään tulevaisuudessa muokkaamaan tiloja monikäyttöisemmiksi, jotta ne soveltuvat niin pienryhmätyöskentelyyn kuin vaikkapa digistudiona toimimiseen. Peltoniemen mukaan arviointia tehdään kuitenkin yhä tarkemmin siitä, millaiset opintokokonaisuudet vaativat läsnäoloa ja mitä voidaan toteuttaa verkossa.

– Tällöin oppimaan oppimisen taitojen merkitys korostuu samoin kuin opiskelijan oma vastuu, Peltoniemi korostaa.

OPPIMAAN OPPIMISEN TAITOJEN MERKITYS KOROSTUU SAMOIN KUIN OPISKELIJAN OMA VASTUU.

Eversti Rainer Peltoniemi

”

Simulaatiopelaaminen opetuksen välineenä

Teknologian ja digitaalisten järjestelmien kehittämisessä huomioidaan työelämälähtöisyys. Maanpuolustuskorkeakoululla on käytössä uusimmat teknologiat ja järjestelmät, joita opiskelijat kohtaavat myöhemmin työelämässä. MPKK kehittää myös intensiivisesti yliopistojen välistä yhteistyötä ja digipedagogiikan eri soveltamismahdollisuuksia. Pitkällä aikavälillä kehitys mahdollistaa yliopistojen tietovarantojen yhteiskäytettävyyden sekä opiskelijoiden paremman valinnanmahdollisuuden.

– Tavoitteemme ovat erittäin kunnianhimoisia mutta tarkoituksenmukaisia. Keskeistä kehittämistyössä on kuitenkin tarveharkinta. Pyrimme toimintaan, joka tuottaa meille lisäarvoa. Uusien järjestelmien käyttöönotto ei ole itsetarkoitus, Peltoniemi huomauttaa.

Maanpuolustuskorkeakoululle ominaisesta korkeatasoisesta teknologisesta osaamisesta esimerkkinä toimii komentaja- ja esikuntasimulaattori (KESI). KESI:a hyödynnetään niin taktisella kuin operatiivisella tasolla. Sotataidon laitoksen simulaattori- ja sotapelaamisen opetusryhmän johtaja, majuri **Jarno Evakoski** vastaa KESI:lla toteutettavasta opetuksesta. Evakosken mukaan KESI mahdollistaa taistelun johtamisen harjoittelun sekä taistelujen lopputuloksen mallintamisen.

– KESI:lla pystytään simuloimaan suuriakin joukkoja yhden henkilön toimesta. Ohjelma simuloi tahtumat ohjelmaan koodattujen suorituskykyjen perusteella. Se, mitä ratkaisuja pelaajat yllättävien tilanteiden edessä tekevät, vaikuttaa simulaation kulkuun, Evakoski kertoo.

Ensimmäinen simulaattori on otettu Maanpuolustuskorkeakoulussa käyttöön jo vuonna 2005. Käynnissä olevan KESI 2 -hankkeen myötä järjestelmään saadaan uusi ohjelmisto, joka korvaa vanhan CAE Gesi -järjestelmän. Uusi ohjelmisto päivittää järjestelmän helppokäyttöisemmäksi ja informatiivisemmäksi. Hankkeen myötä MPKK:n KESI-järjestelmä kasvaa 60 paikaiseksi, ja KESI-järjestelmiä tulee myös muihin puolustusharakouluihin ja joukko-osastoihin, mikä edistää verkottumista ja yhteiskäytettävyyttä.

– Tämän seurauksena pystymme paremmin toteuttamaan myös yhtymätason harjoituksia, Evakoski toteaa.

TAVOITTEEMME OVAT
ERITTÄIN KUNNIANHIMOISIA
MUTTA
TARKOITUKSEN MUKAISIA.

Eversti Rainer Peltoniemi

Teknologian muutos luo mahdollisuuksia ja uhkia

Sotatekniikan laitoksen tutkimusryhmän johtaja, insinööri majuri **Mika Nieminen** näkee simulaattoreiden kaltaisten modernien opetus- ja koulutusjärjestelmien elävöittävän opetusta ja tukevan jatkuvaa oppimista:

– Uudet oppimisen menetelmät helpottavat eri tavalla opiskelevien oppimiskokemusta sekä kehittävät kykyä laaja-alaiseen tiedon hakuun, luokittelemiseen ja analysointiin.

Niemisen mukaan teknologian kehittyessä hurjaa vauhtia sotateknisten aineiden opetuksen ydin on kuitenkin pysynyt samana: tekniikan ymmärtäminen edellyttää luonnontieteiden ja matematiikan hallitsemista, mikä vaatii pitkäjänteistä työtä. Opiskelija kantaa edelleen vastuun opiskelustaan, oli se sitten paperisesti tai sähköisesti. Sen sijaan opettajan roolissa on nähtävissä muutos.

– Opettajan työ on ennen kaikkea motivoida sekä toimia enemmän valmentajana kuin luennoitsijana, Nieminen sanoo.

Tulevaisuuden teknologisiin kehityssuuntiin luokituu esimerkiksi tekoälyn käytön lisääntyminen. Niemisen mukaan tekoäly tulee näkymään opetuksessa muun muassa ohjaus- ja opetusrobottien muodossa. Sen sijaan sodankäynnissä täysin autonomisiin järjestelmiin on vielä matkaa.

– Kuten Ukrainan sodasta näemme, sotaa käydään edelleen hyvin perinteisesti kineettisellä

Ylhäällä: Mika Nieminen
Oikealla: Sotatekniikan
laitoksen 3D-tulosteita.

vaikuttamisella, räjäyttämällä ja hävittämällä, Nieminen huomauttaa.

Tulevaisuuden sotatekninen tutkimus koostuu muun muassa autonomisten järjestelmien, avaruuden hyödyntämisen, kyberin, kvanttitekniikan ja materiaalien valmistusmenetelmien tutkimuksesta. Niemisen näkee Maanpuolustuskorkeakoulun sotatekniikan asiantuntijuuden tukevan yhteiskunnan varautumista tulevaisuuteen:

– Teknologian muutos tuo suuria mahdollisuuksia ja uhkia, jotka tulevat väistämättä vaikuttamaan sodankäyntiin tulevaisuudessa. Tutkimuksemme ja opetuksemme tarjoaa osaamista mahdollisten muutostekijöiden ymmärtämiseen.

TUTKIMUKSEMME JA OPETUKSEMME TARJOAA OSAAMISTA MAHDOLLISTEN MUUTOSTEKIJÖIDEN YMMÄRTÄMISEEN.

Insinöörimajuri Mika Nieminen

Tulevaisuus kansainvälisyydessä

Maanpuolustuskorkeakoulun vararehtori Peltoniemi korostaa, että Suomen valtiojohdon päätös hakea Nato-jäsenyyttä, ja siitä seuraava todennäköinen Nato-jäsenyys, vaikuttaa Maanpuolustuskorkeakoulun opetukseen ja koulutukseen.

Opettaja- ja opiskelijavaihdon lisääntyminen, englannin kielen osaamisen vahvistaminen sekä yhdenmukaisten prosessien ja menetelmien hyödyntäminen kattavasti esimerkiksi operaatiotaidon ja taktiikan opetuksessa ovat tästä konkreettisia esimerkkejä.

Eversti Peltoniemi tiivistää, että niin teknologinen osaaminen kuin kansainvälisyys näkyvät Maanpuolustuskorkeakoulun toiminnassa yhä vahvemmin tulevaisuudessa. Tästä esimerkkinä toimii muun muassa keväällä 2022 järjestetty monikansallinen Viking-harjoitus, jossa suomalaiset onnistuivat erinomaisesti.

– Vastaavien harjoitusten uskon toimivan näkymänä siihen, miten operatiivista toimintaa jatkossa yhä useammin harjoitellaan, Peltoniemi päättää. ●

Puolustusvoimain komentaja, kenraali **Timo Kivinen** seuraamassa Viking22 -harjoitusta Ruotsissa.

PVKVK

SOTILAALLISEN KRIISINHALLINNAN KOULUTUKSEN KÄRKIKASTIA

Teksti: Daniela Karumaa - Kuvat: Niina Kaltiainen, Ukko Kariniemi

Puolustusvoimien kansainvälinen keskus järjestää sotilaallisen kriisinhallinnan koulutusta sekä kansallisesti että kansainvälisesti, tavoitteenaan muuttaa käytännön toimintatapoja tulevaisuuden operaatioissa. Aikuispedagogiikan menetelmät taipuvat moneen muottiin PVKVK:lla, oli kyse sitten monikansallisesta kurssitoiminnasta tai Naton sotilaallisen kriisinhallinnan koulutuksen kehittämisestä.

► Kun PVKVK:n johtajalta, everstiluutnantti **Niclas L. von Bonsdorffilta** kysytään keskuksen tehtävästä, hän kiteyttää toiminnan päätehtävät kolmeen osa-alueeseen: koulutus, sotilaallinen kriisinhallinta ja puolustusyhteistyö. Koulutustoiminta nousee siis ehdottomasti keskiöön PVKVK:lla, ja se ilmenee sekä keskuksen kurssisektorin että kehittämissektorin toiminnassa.

SUOMESSA MYÖS SOTILAS-KOULUTUSKESKUS ON YKSI MAAILMAN PARHAISTA.

Virpi Levomaa

Koulutustoiminnan ilmeisimpänä muotona on kurssisektorin organisoima kurssitoiminta ympäri maailmaa saapuville kriisinhallinnan asiantuntijoille, sekä sotilas- ja siviilihenkilöstölle. Kurssisektorin johtaja, majuri **Janne Karhiahon** mukaan tällainen kurssitoiminta palvelee sekä kansainvälisiä sitoumuksiamme ja niiden tavoitteita, että kansallista puolustuskykyämme.

Hieman luonteeltaan laajempaa koulutustoimintaa esiintyy myös kehittämissektorilla, jonka vastuulla on toimia Naton sotilaallisen kriisinhallinnan koulutuskoordinaattorina. Tämän toiminnan keskeisenä teemana on koulutusratkaisujen rakentaminen ja kehittäminen Naton puitteiden mukaisesti. Keskuksen opetustoiminnan periaatteet kiteytyvät kuitenkin sektorista riippumatta didaktisiin (eli itse opetusta tutkiviin) ja pedagogisiin menetelmiin. Kehittämissektorin erityisasiantuntija **Virpi Levomaa** mukaan menetelmiä hyödynnetään Santahaminan kurssitoiminnan lisäksi myös kehitettäessä koulutusratkaisuja muille keskuksille. Onkin siis oletettavaa, että tällaisessa koulutuksen suurmaassa kuten Suomessa myös sotilaskoulutuskeskus on yksi maailman parhaista.

Kurssien, koulutusratkaisujen ja koulutuskeskusten koordinointiin liittyvän arvioinnin pohjalla on aina vaatimusten tunnistaminen ja niihin vastaavan koulutusratkaisun rakentaminen. Kurssitoiminnassa PVKVK mukailee ylikansallisten organisaatioiden, pääasiassa Naton, YK:n ja EU:n, asettamia sotilaallisen kriisinhallinnan perusteita.

Kesäkuussa 2022 järjestetyn YK:n sotilastarkkailijakurssin oppilaita Niinisalossa kenttäharjoituksessa.

Jokaisen kurssin kehittäminen lähtee liikkeelle ohjaavan organisaation esittämästä koulutustarvevaatimuksesta. Jos kurssi täytyy rakentaa alusta loppuun itse, työ tehdään noudattamalla Naton omaa toimintaperiaatetta. Kurssin käytännön toteutus taas tapahtuu PVKVK:n oman kurssikäsi- ja kirjallisuuden perusteella. Karhiahon mukaan näitä ohjenuoria seuraamalla kuka tahansa voi lähtökohtaisesti toteuttaa ja toimeenpanna kurssin, joka vastaa vaadittuun koulutustarpeeseen. Karhiaho nostaa esimerkiksi PVKVK:lla järjestettävän YK:n sotilastarkkailijakurssin:

– YK:n kanssa on sovittu, että Suomi toimeenpanee YK:n sotilastarkkailijakurssin. YK:lla on tarve saada koulutettuja sotilastarkkailijoita eri operaatioihin, ja Suomessa on yksi koulutusta toimeenpaneva taho, joka tämän toteuttaa.

Kurssitoiminnan taustalla voi olla myös kansallinen tarve, jolloin kouluttajat tulevat ulkomailta Santahaminaan. Tästä hyvänä esimerkkinä on huhti-toukokuussa järjestetty Naton kokonaisvaltaisten operaatioiden suunnittelukurssi, joka toteutettiin yhdessä NATO School Oberammergauin kanssa. NSO:n liikkuva koulutusryhmä opetti Naton operaatioiden suunnitteluprosessia pääesikunnan nimeämille suomalaisille oppilaille kahden viikon ajan.

YK:N KANSSA ON SOVITTU, ETTÄ SUOMI TOIMEENPANE E YK:N SOTILASTARKKAILIJAKURSSIN.

Majuri Janne Karhiaho

Naton sotilaallisen kriisinhallinnan koulutuskoordinaattori

▶ Naton sotilaallisen kriisinhallinnan koulutuskoordinaattorin tehtävä on annettu Suomelle ja sen myötä PVKVK:lle vuonna 2015 – Suomi oli siis jo siinä vaiheessa vankkana kumppanimaana todistanut kyvykkyytensä ja tietotaitonsa sotilaallisen kriisinhallinnan saralla. Tehtävä edellyttää, että koordinointi tapahtuu Naton strategisen koulutussuunnitelman ja koulutuksen suunnitteluprosessin mukaisesti.

PVKVK:n kurseillaan käyttämät aikuispedagogiikan opit sekä tammikuussa 2020 käytönotettu pedagoginen konsepti ovat käytössä myös kehittämisselktorilla koordinoititehtävissä. Vaikka kehittämisselktori ei varsinaisesti koulutakaan muita keskuksia, niille tarjottavia koulutusratkaisuja lähdetään rakentamaan samalta pohjalta kuin yksittäisiä kurseja rakennettaisiin kurssiselktorilla.

– Modernin, ammattimaisen koulutussuunnittelun näkökulmasta nämä aivan samat periaatteet toteutuvat kyllä kaikkialla, ja samoin aikuisoppimisen periaatteet, Levomaa vakuuttaa.

PVKVK:lla selktorista riippumatta lähestytään koulutusta nimenomaan kä-

OHJENUORIA SEURAAMALLA KUKA TAHANSA VOI LÄHTÖKOHTAISESTI TOTEUTTAA KURSSIN.

Virpi Levomaa ja Janne Karhiaho

KAIKKEA OPETUSTA EI OLE-
KAAN ENÄÄ EDES JÄRKEVÄÄ
SAATUJEN KOKEMUSTEN
PERUSTEELLA TOTEUTTAA
LÄHIOPETUKSENA.

Majuri Janne Karhiahio

tännön ja konkretian näkökulmasta. Levomaa avaa asiaa seuraavasti:

– Me emme tee kursseja, jotka keskittyisivät vahvasti tiedon jakamiseen, sillä se tieto voidaan saavuttaa myös pitkälti itseopiskelulla. Se, mitä itseopiskelulla ei voida saavuttaa, on keskustelu siitä, mitä jokin tietty ohjeistus tarkoittaa oppijalle omassa työssä käytännön operaatioissa. Jos pystymme keskittymään niihin yksilöllisiin aikuisopetuksen menetelmiin, joissa luodaan merkitystä konkretisoimiselle, niin valmistamme myös ihmiset siihen, että he saavat joukkojen koulutuksista enemmän irti.

Kehittämissektorin toiminnassa korostuu Levomaan mukaan kaksi pääväylää. Ensinnäkin jo olemassa olevia koulutusratkaisuja analysoidaan ja kehitetään vastaamaan Naton vaatimuksia. Toisaalta rakennetaan myös täy-

sin uusia koulutusratkaisuja, ja siinä kehittämisssektorilla on erityisen suuri rooli.

Kun uutta koulutusratkaisua lähdetään rakentamaan, toimijat ja tietotaito tulevat sekä sotilas- että siviilihenkilökunnalta, ja projektia tehdään tiiviissä yhteistyössä alusta loppuun saakka. Koulutusratkaisuja rakennetaan myös Naton joukkojen koulutukseen ja harjoitustoimintaan. Naton koulutuskoordinaattorit ovatkin usein vahvasti vaikuttamassa harjoitustoiminnan sisältöön ja oppimistavoitteisiin.

**Koulutuksen takeena pedagogi-
nen konsepti ja laadunvalvonta**

► PVKVK:n pedagogisen konseptin mukaisesti kurssitoiminnan suunnittelua, toteutusta sekä arviointia ohjaavat aikuisopimisen periaatteet. Keskukseen oppilaslähtöinen koulutusjärjestelmä tukee opiskelijoiden yksilöllisiä oppimistarpeita ennen kurssia ja sen aikana. Opiskelijat arvioivat lisäksi itse omaa osaamistaan ja omia oppimistavoitteitaan läpi kurssin keston. Kurssien tavoitteena onkin saada opiskelijat konkreettisesti muuttamaan toimintaansa jatkossa, joten kurssit rakentuvat skenaariopohjaisten ja aktiivisten oppimismenetelmien synergialle.

Pandemian myötä menetelmiä on jouduttu kuitenkin luonnollisesti muuttamaan. Normaalitilanteessa PVKVK:n kursseille osallistuvat

saapuivat Santahaminaan intensiivisten työpajojen ajaksi, mutta nyt keskuksella hyödynnetään myös verkko-opetusta.

– Näin tulee toimia nyky maailmassa; verkko-opetuksessa on mahdollisuuksia ja se tarjoaa joustavuutta, jolloin opettava taho ja oppiva taho saavat sovitettua asian itselleen parhaimmalla tavalla – molemmat osapuolet hyötyvät, kurssisektorin johtaja Karhiahio toteaa.

Joustavuus ja innovatiivisuus ovat keskuksen vahvuuksia. Verkko-opetuksessa on hyödynnetty monipuolisia opiskelumateriaaleja ja tehtäviä, joita vuorovaikutteisesti työstämällä on opetettavat asiat kyetty saattamaan lähemmäs konkretiaa. Karhiahion mukaan kaikkea opetusta ei olekaan enää edes järkevää saatujen kokemusten perusteella toteuttaa lähiopetuksena.

Everstiluutnantti **Chad Thompson** (keskellä) saapui Yhdysvalloista Santahamina-talossa kesäkuussa 2022 järjestettyyn Security Force Assistance -työpajaan.

YK:n sotilastarkkailijakurssilla valmistaudutaan toimimaan tarkkailu- ja arviointitehtävissä konfliktialueilla.

Verkko-opetuksen ansiokas käyttöönotto perustuu osaltaan myös erinomaiseen laadunvalvontaan, josta keskusta on keuhuttu laajalti. PVKVK:n hallintosektori tukee keskuksen johtamista ja edesauttaa laadukkaan toiminnan järjestämistä teemmällä töitä laatusertifikaattien saavuttamiseksi. Keskuksella on useita koulutuksen laatusertifikaatteja, ja esimerkiksi Naton laadunvalvontajärjestelmään keskus akkreditoitiin edellisen kerran vuonna 2021 uudelle kuusivuotiskaudelle.

Verkostoja vaaditaan yhä enemmän

► Koulutusratkaisujen kehittymisestä huolimatta Levomaa tunnistaa PVKVK:n toiminnassa myös haasteita, jotka liittyvät erityisesti osaamiskustusten vä-

liseen yhteistyöhön ja syvän osaamisen hankkimiseen.

Keskustelua käydään tasaiseen tahtiin siitä, että Naton eri tieteenalojen, eli disipliinien, koordinaattoreiden tulisi tehdä enemmän yhteistyötä keskenään. Yhteistyön edistämiseksi järjestetäänkin vuosittain konferensseja ja foorumeita. Disipliinien välisen yhteistyön avulla voitaisiin ennestään kehittää koulutusratkaisu- ja koordinoitintoimintaa. On kuitenkin varmaa, että toiminnan olemassaolon ja jatkuvuuden kannalta verkostoituminen ja yhteyksien ylläpito on välttämätöntä.

– Verkostojen ylläpito on jatkuvaa, sillä olemme sotilasorganisaatioita, joissa ihmiset vaihtuvat tiiviiseen tahtiin. Silloinkaan,

VIIMEISIMMÄT TUKIPYYNNÖT
OVAT TULLEET CHILESTÄ ASTI.

kun ei ole mitään varsinaista projektia menossa, pitää jatkuvasti olla yhteyksissä, jotta ihmisten vaihtuessa ei tarvitse aina lähteä ihan tyhjästä joka kerta, Levomaa naurahtaa.

Laajempi yhteistyö eri disipliinien kesken saattaisi myös paikata syväosaamisen puutteesta johtuvaa aukkoa henkilökunnan osaamisessa. Kurssektorilla aukon paikkaamiseksi onkin löydetty kurssitoimintaan sopiva ratkaisu, josta kehittämissektorin usein hyötyy: asiantuntijapooli. Pooli koostuu sekä siviili- että sotilastaustaisista asiantuntijoista, ja se tunnustetaan laajalti keskuksen erityisvahvuutena. Karhiahon kertookin asiantuntijapoolin olevan keskuksen voimavara:

– Keskuksen oma palkattu henkilöstö

on sen verran vähäinen, ja kurssit toisaalta niin laajoja kokonaisuuksia, joissa edellytetään tietyn erityisosa-alueen syvää tuntemusta, jota meillä kaikilla ei ole. Silloin hyödynnetään asiantuntijapoolia.

Asiantuntijapoolin hyödyntäminen on jokapäiväistä toimintaa, ja välillä poolilaisia lähetetään myös ulkomaille sieltä tulleiden pyyntöjen mukaisesti. Viimeisimmät tukipyynnöt ovat tulleet Chilestä asti. On selvää, että asiantuntijapooli kohentaa ennestään PVKVK:n asemaa maailman johtavana sotilaskoulutuskeskuksena. Levomaa kuitenkin korostaa:

– Meillä on todella korkeatasoiset ja laadukkaat ratkaisut. Se missä voisimme vielä ennestään kehittyä, on syvän sisältöosaamisen hankkiminen meidän aihealueista; ei pelkästään asiantuntijapoolin kautta vaan myös meidän henkilökunnan kautta. ●

SUMMARIES IN ENGLISH TEACHING & STUDYING

THE VANGUARD OF MILITARY TRAINING

The pandemic and Russia's war on Ukraine have defined the 2020s, and fast-paced technological advances and challenges brought forth by globalisation are affecting our future operational environment. How do future outlooks affect teaching at the Finnish National Defence University?

Teaching at the FNDU is highly focused on gaining skills for working life while still holding onto the status as a university institution. Vice-rector, Col **Rainer Peltoniemi** emphasises that feedback from students and different organisations within the Finnish Defence Forces, alongside new research, is actively gathered in order to develop teaching. At its core, FNDU students need to be able to visualise and analyse complex issues and simplify concepts for implementation. The campus, with its vast resources, makes sure that these goals are achieved, and Peltoniemi highlights that FNDU students are at the top of global rankings. Although substance is paramount, societal and technological changes require adaptability and innovation from the teaching staff as well.

The FNDU prides itself on high-level technological know-how and aims to provide students with the skills to operate systems and tools needed in working life. One of these tools is

the CAE GESI simulator, which at the FNDU is called KESI. At the FNDU, it was first introduced in 2005, and it is used both on tactical and operational levels. Maj **Jarno Evakoski** leads the Simulation and War Gaming Unit at the FNDU, and he believes the simulator enables practicing leading battles and making estimates for their end results. A new software update for the KESI-system will replace the old one in the near future, at which time new additional simulators will be introduced to other military branches.

Maj **Mika Nieminen**, an engineer and head researcher at the department of military technology, believes simulators make learning more interesting, but the students are still required to have a good grasp of sciences and mathematics. Alongside simulators, developing technologies that support learning include artificial intelligence (AI). AI will play a role in training and education, but there is a long way to go before fully automated systems can be introduced in warfare, Nieminen notes.

Finland's decision to apply for NATO membership will affect teaching and training at the FNDU, with exchange programmes and language training being concrete examples. Technological capabilities and internationality will be highlighted in the future, and exercises like VIKING22, held in the spring of 2022, are examples for how to successfully stay ahead of the curve. ● Page 16.

FINCENT – THE CREAM OF THE CROP OF MILITARY CRISIS MANA- GEMENT

The Finnish Defence Forces International Centre (FINCENT) organises education and training in military crisis management, both nationally and internationally, in the hopes of tangibly changing practices in future operations. The centre utilises adult pedagogics in a variety of ways, from organising multinational courses to developing NATO's military crisis management training.

Fulfilling its primary task of providing education, FINCENT offers a wide array of course activities to military and civilian personnel from all over the world, utilising both didactic and pedagogic methods. Course sector chief, Maj **Janne Karhiahho** explains that the courses serve both Finland's international commitments and national defence capabilities. Furthermore, FINCENT's development sector holds the position of the NATO Department Head for the Military Contribution to Peace Support (DH MC2PS)-discipline. Among other tasks, they coordinate military crisis management training within NATO through developing new training solutions suitable for the NATO structure. FINCENT has held this position since 2015.

FINCENT develops solutions based on requests from partner organisations like NATO,

the UN or the EU to fill training gaps. Courses are developed according to organisational guidelines, and run by following FINCENT's own course manual. Additionally, in the case of a national need for training, Mobile Training Teams from NATO institutions come to train Finnish military personnel. Ultimately, recognising the training requirements to fulfill skill gaps is paramount for both the course and development sectors. Even though the development sector does not directly engage in education, the solutions offered to other centres are built like courses in the course sector.

Thanks to FINCENT's expert quality control, advanced distance learning methods were able to be undertaken during the pandemic. They have allowed for more flexibility and opportunities that benefit all parties, Karhiahho says. Despite developments in teaching methods, there are challenges ahead too. The development sector's senior advisor **Virpi Levomaa** believes in the importance of increased cooperation with other training facilities and NATO Department Heads in order to ensure continuity and stable networks for FINCENT's future projects. FINCENT utilises an expert pool, whose knowledge and skills are highly sought after world-wide, but they work as contractors. Increasing the expertise of the centre's permanent employees would be important in the long run for a high-class military training facility like FINCENT. ● Page 24.

Teksti: Tarmo Ylivinkka - Kuvat: Patrick Bagge, Tarmo Ylivinkka, Corina Rainer (Unsplash)

SODAN USVA HÄLVENEE

Uusi tutkimusverkosto pyrkii tekemään näkyväksi sodankäyntiin liittyviä tiedostamattomia, piiloon jääviä osa-alueita.

MITÄ ON SODAN USVA?

Sotatieteellinen tutkimus käsitetään usein asevoimia kehittäväenä tieteenä. Kokonaisuuteen kuuluu kuitenkin laaja kirjo vähemmän ruudinhajuisia tekijöitä, jotka ovat maanpuolustuksen kannalta elintärkeitä. Näillä tekijöillä on riski jäädä taka-alalle sotatieteellisessä tutkimuksessa, ja sotilaallisen konfliktin aikana niin kutsuttu ”sodan usva” kaappaa ne sisälleen. Sodan usvaksi kutsuttu ilmiö on tiedos-

“ SODANKÄYNTIIN LIITTYY PALJON EPÄMÄÄRÄISIÄ JA TIEDOSTAMATTOMIA OSA-ALUEITA. Everstiluutnantti Marko Palokangas

tettu pitkään ja sillä tarkoitetaan konfliktin aiheuttamaa epävarmuutta päätöksenteossa. Esimerkiksi Yhdysvaltojen entinen puolustusministeri **Robert S. McNamara** käsitteli urallaan aihetta huomiota herättäneissä artikkeleissaan. Kirjassa *In Retrospect: The Tragedy and Lessons of Vietnam*, McNamara käy läpi muiden

ja oman päätöksentekonsa vaikutusta Vietnamin sodan lopputulokseen. Yhdysvaltojen käymässä sodassa ei osattu varautua Pohjois-Vietnamin vastarintaan, ja koko operaatio päättyi lopulta tappioon. Nykyajan perspektiivistä yleisessä ymmärryksessä olevat asiat ovat tulleet esille vasta vuosien itsetutkiskelun jälkeen.

– Sodankäyntiin liittyy paljon epämääräisiä ja tiedostamattomia osa-alueita, joita ei voi hallita tai aina edes ennakoida. Tähän viitataan nimellä sodan usva, Maanpuolustuskorkeakoulun yleisen sotataidon sotilasprofessori, everstiluutnantti **Marko Palokangas** kertoo.

TUTKIMUSTA HARMAALTA ALUEELTA ▲

Sodan usvaa -nimeä kantaa myös Palokankaan vuonna 2020 perustama tutkimusverkosto. Verkoston tarkoituksena on tuottaa maanpuolustuksen kokonaisuuden kannalta hyödyllistä ja entistä kattavampaa tutkimusta rikkoen rajoja eri tieteenalojen välillä sekä yhdistäen ammattilaisten osaamista eri virastojen ja oppilaitosten keskuudessa.

Tutkimusverkoston havaintojen kautta halutaan tiedostaa ja tutkia puutteita sodankäynnin aiheuttamaan yhteiskunnalliseen rasitteeseen vastaamisessa.

– Tutkimme juuri sitä sodan harmaata aluetta, joka voi jäädä näkemättä. Etsitään trendejä, jotka muuttavat sodankäyntiä tai vaikuttavat siihen, Palokangas kertoo.

Esimerkiksi kylmän sodan aikakaudella sodan usva teki päätöksenteosta erittäin vaikeaa sen aikaiselle Suomen hallitukselle. Palokankaan käynnistämä projekti pyrkiikin luomaan tutkimuksen avulla asetelman, jossa arvailu jätetään konfliktin syttyessä minimiin. Päätöksenteosta halutaan poistaa riskit, jotka olisi voinut välttää etukäteen.

– Sodan usvaa -tutkimusverkoston läpileikkaava teema on sotataidollisen ja sotilasstrategisen älyn yhdistäminen sodankäynnin muutoksen tutkimiseen, Palokangas luonnehtii. Tutkimuskysymyksiä ovat esimerkiksi miten varmistetaan rahaliikenteen jatkuminen kriisin keskellä tai mitä uhkia tietoliikennejärjestelmät kohtaavat sotatilanteessa. Entä miten ikäluokkien koot vaikuttavat reservin muodostamiseen?

IDEA JALOSTUI VERKOSTOKSI ▲

Ajatus tutkimusverkostosta on ollut Palokankaan mielessä jo pitkään. Palokankaan siirryttyä yleisen sotataidon professorin virkaan vuonna 2020 alkoi kehkeytyä ajatus tutkimusverkostosta, joka pyrki toiminnassaan ottamaan huomioon konfliktin haasteet myös muualla kuin pelkästään rintamalla.

– Kysyin itseltäni, miten voisimme parhaalla mahdollisella tavalla kehittää Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimusintressejä ja yhteiskunnassa olevan älyn, eli tutkijoiden yhteensovittamista.

Palokangas näkee professuurinsa sekä tehtävänsä tutkimusverkoston johtajana ja koordinoijana toisiaan täydentävinä:

– Verkoston tarkoituksena on tutkia sodankäynnin muutosta laajassa kontekstissa, ei niinkään pelkästään operaatiotaidon ja taktiikan tai kansallisen tason puolelta. Mikä siis olisi parempi tapa hyödyntää yleisen sotataidon professuuria kuin tällainen tutkimusverkosto.

Vuonna 2020 Palokangas esitteli idean tutkimusverkostosta silloiselle sotataidon laitoksen johtajalle, eversti **Petteri Kajamaalle**. Ideaa hiottiin, minkä jälkeen Maanpuolustuskorkeakoulun johto hyväksyi aloitteen. Vuoden 2020 lopulla mukaan kutsuttiin noin 50 henkilöä, joista 35 osallistui toukokuussa 2021 järjestettyyn verkkoseminaariin. Seminaariin osallistui henkilöitä Puolustusvoimien henkilöstön

lisäksi muun muassa finanssialalta, yliopistoista, poliisista ja pelastustoimesta.

– Ajatus sai kannustusta ja ihmiset halusivat sitoutua. Toimintaa jalostettiin, ja ensimmäinen kunnan teemaseminaari järjestettiin joulukuussa 2021. Seminaariin osallistui 50 henkeä. Verkosto on sen jälkeen saanut parikymmentä uutta jäsentä.

“

VERKOSTON TARKOITUKSENA ON TUTKIA SODANKÄYNNIN MUUTOSTA LAAJASSA KONTEKSTISSA.

Everstiluutnantti Marko Palokangas

TIEDON JAKAMINEN TOIMINNAN YTIMESSÄ ▲

Viiime vuonna tutkimusverkoston teemana oli sodankäynnin kokonaisvaltainen käsitelmärittely ja siihen liittyvät tekijät. Tänä vuonna verkosto on pureutunut sodankäynnin eri tekijöiden kautta paikallistettavaan ja tunnistettavaan muutokseen ja sen aiheuttamiin vaikutuksiin.

– Ensi vuonna edetään siihen, miten tutkimus jalkautuu sotataidon kehittämiseen, Palokangas kertoo.

Sodan usvaa -tutkimusverkoston havaintojen pohjalta julkaistiin kesäkuussa 2022 verkoston ensimmäinen artikkelikokoelma, jossa käsitellään esimerkiksi 5G-tekniikan vaikutuksia Naton toiminnassa, kansantalouden kestävyyttä 2020-luvulla ja Sodan usvaa sadan vuoden takaisessa yhteiskunnassa.

Maanpuolustuskorkeakoulu on myöntänyt projektille määrärahan, jota hyödynnetään julkaisujen kustannusten kattamiseen. Suurin osa verkoston rahoituksesta kerätään kuitenkin ulkoisten rahoittajien kautta. Verkosto ei siis suoraan työllistä ketään, vaan keskusteluun osallistutaan oman työtehtävän puitteissa. Suuri etu toimintamallissa on käyttökelpoisen tutkimustiedon siirtyminen tutkimusverkostolta käytettäväksi myös jäsenten omissa tehtävissä.

“ ETUNA TOIMINTAMALLISSAMME ON KONKREETTISTEN TULOSTEN SYNTYMINEN. Everstiluutnantti Marko Palokangas

– Turvallisuuden kova ydin on varsin salattua, mutta käsittelemämme asiat on tarkoitus jakaa muille toimijoille ja tarvittaessa koko yleisölle. Etuna toimintamallissamme on konkreettisten tulosten syntyminen, joita voidaan käyttää Maanpuolustuskorkeakoulussa ja muissa laitoksissa ihmisten kouluttamiseen, opettamiseen ja päivittäiseen toimintaan, Palokangas täsmentää. Jäsenten omissa tehtävissä syntyneitä tutkimustyötä pyritään yhdistämään verkoston sisällä tuotettuun materiaaliin. Seminaareissa asiantuntijat tuodaan yhteen ja puidaan aiheet läpi. Lähikontaktein järjestetyissä tapahtumissa pyritään jättämään aikaa vapaamuotoiselle keskustelulle, jotta voidaan luoda yhteyksiä ja vahvistaa jäsenten välistä koheesiota.

TULEVAISUUS KANSAINVÄLISYYDESSÄ?

Tutkimusverkosto on toistaiseksi kansallinen projekti, mutta mahdollisuus laajentua kansainväliseksi tulee tarkemmin esille vuonna 2024, kun käsitys verkostolle otollisesta toimintatavasta on selvillä. Noin kymmenen verkoston jäsentä toimii pysyvästi tai osa-aikaisesti jossain toisessa valtiossa, joten kansainvälinen näkökulma tulee jo josain määrin heidän kontaktiensa kautta esille.

– On luotava mekanismi, jolla ryhmä pidetään hallussa. Jäsenet voivat esittää, jos tuntevat osaajan, joka voi tuoda ammattitai-

dollaan lisäarvoa projektiin. Kokonaisuuden kannalta vahvuutena on tekijöiden oman verkoston kasvu, ja tieto yhteiskunnan osajista eri aloilla, Palokangas kertoo.

Vaikka projekti on suhteellisen alussa ja verkoston rakenne kehittyä, tulevaisuudennäkymät tutkimusverkoston toiminnalle ovat valoisa. Verkoston tähänastiset tutkimustulokset antavat aiheita odottaa syväluotaavaa ymmärrystä sodan usvan eri ulottuvuuksista. ●

Tutkimusverkoston havaintojen pohjalta julkaistu ensimmäinen artikkelikokoelma *Sodan usvaa: Sodankäynti muutoksessa* on luettavissa ja ladattavissa digitaalisessa julkaisuarkisto [Doriassa](https://doria.fi) (doria.fi) sekä tilattavissa painettuna [Puolustusvoimien julkaisujen verkkokaupasta](https://puolustusvoimien.julkaisujen.verkkokaupasta.pv.omapumu.com) (pv.omapumu.com).

SEURAA AIHETTA

Marko Palokangas
@MarkoPalokangas

Sotataidon ytimessä
Jakso nro 15 - Sodan Usvaa ja sumua Ukrainan sodassa

Teksti: Tarmo Ylivinkka
Kuvat: Ukko Kariniemi, Pixabay, Wikimedia Commons

SATOJEN VUOSIEN SOTILAALLINEN HAASTE

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULUN ROOLI
VENÄJÄ-TUTKIMUKSESSA

Kevät 2022 on ollut maailmanpoliittisesti poikkeuksellista aikaa. Venäjän laaja hyökkäys Ukrainaankin on aiheuttanut muutoksia eurooppalaiseen turvallisuuspolitiikkaan, ja keskustelu Suomen omasta turvallisuudesta on kiihtynyt. Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimustyöhön kuuluu rajanaapurimme sotataidon tutkimus, jonka ytimessä on Venäjä-tutkimusryhmä. Millainen rooli ryhmällä on Venäjään kohdistuvassa tutkimuksessa?

Maanpuolustuskorkeakoulun Venäjä-ryhmä perustettiin vuonna 2017 tutkimaan Venäjän sotilaallista vaikutuskykyä ja sen aiheuttamaa riskiä Suomen turvallisuudelle. Työryhmän ytimeen kuuluu tällä hetkellä viisihenkinen joukko, jota johtaa everstiluutnantti **Simo Pesu**. Hänen lisäksi ryhmän toiminnasta haastateltiin Maanpuolustuskorkeakoulun ja Helsingin yliopiston kaksoisprofessorissa työskentelevää apulaisprofessori **Katri Pynnöniemeä** ja erikoistutkija, everstiluutnantti evp. **Pentti Forsströmiä**.

Tutkimusryhmän ainutlaatuinen rooli

Venäjä-ryhmän asema Maanpuolustuskorkeakoulussa poikkeaa tavallisesta yliopiston tutkimusryhmästä. Tutkimuksen tekeminen on yhtenevää, mutta sen tarkoitus ja hallinnollinen rakenne on erityinen.

– Me olemme Puolustusvoimien tutkimusryhmä. Maanpuolustuskorkeakoulu on yliopistona erityinen. Sen ydintehtävä on kouluttaa Puolustusvoimien tarvitsemat upseerit ja erityisesti maanpuolustukseen liittyvään ammattiin suuntautuvaa henkilöstöä, Simo Pesu kertoo.

Tutkimuksessa tarkastellaan nykyaikaisen sodankäynnin ja turvallisuuden kehitystä, teoreettisia malleja sekä historiallisesti merkittäviä trendejä Venäjän sodankäynnin tutkimuksessa. Tutkimuksen rajat on määritetty tarkasti, sillä Puolustusvoimilla on selkeä tarve, joka täytyy täyttää.

– Meidän tutkimus kohdistuu selkeästi Venäjän sotilaalliseen voimaan, sen sotilaspolitiikkaan ja

TUTKIMUKSESSA KESKITYMME SOTAAN, SOTILAALLISEEN VOIMAAN JA SOTATAITOON.

Erikoistutkija Pentti Forsström

sen ilmenemiin. Me olemme kapea-alaisia tutkimuksen teemojen suhteen, mutta toisaalta kukaan muu ei tutki juuri näitä asioita. Suomalaisessa akateemisessa kentässä ei Maanpuolustuskorkeakoulua lukuun ottamatta juurikaan tutkita sotilaallista voimaa ja turvallisuutta, vaikka sille olisi tilausta myös siviiliyliopistojen tutkimuksessa, Pesu tarkentaa.

– Minusta on hyvä ajatella, että osuutemme muodostaa yhden osa-alueen Venäjä-tutkimuksen kokonaisuutta. Me keskitymme sotaan, sotilaalliseen voimaan ja sotataitoon, ja turvallisuuspoliittinen konteksti tulee Katrin kautta Aleksanteri-instituutin kanssa tapahtuvan yhteistoiminnan mukana, Pentti Forsström jatkaa.

Puolustusvoimien tarpeet ja tutkimustavoitteet siis edellyttävät ja mahdollistavat Venäjä-ryhmän toteuttamaa tutkimusta. Mistä johtuu, että siviilipuolella Venäjän sotilaallinen voima ja sotataito eivät ole yleinen aihe?

– Yliopistoissa on tutkittu sotia ja sodan syitä pääasiallisesti rauhantutkimuksen

piirissä, ja se on lähtökohtaisesti erilaista.

Esimerkiksi joku saattaa väitellä tohtoriksi maan ydinasestrategiasta, mutta se tehdään rauhantutkimuksen viitekehityksessä, Katri Pynnöniemi kertoo.

Pesu uskoo taustalla olevaksi syyksi sen, ettei suomalaisissa siviiliyliopistoissa ole turvallisuuden tutkimuksen perinnettä:

– Useamman vuoden yhteistyö Aleksanteri-instituutin kanssa on ensimmäisiä yrityksiä tällaisen perinteen muodostamiseen.

Ukrainan sota herätti kiinnostuksen Venäjä-tutkimukseen

Ukrainan sota on saanut aiheellisesti paljon huomiota länsimaisessa mediassa ja poliittisten päättäjien kabineteissa. Esimerkiksi Suomi on samassa yhteydessä hakenut itselleen Nato-jäsenyyttä. Onko erityistä syytä olla huolestunut Venäjän aggressiivisesta toiminnasta?

– Suomen historiassa Venäjän sotilaallinen merkitys ei ole ollut yleisesti muu-

toksessa viimeisten vuosien aikana, Pesu kertoo.

Hänen mukaansa myös Venäjä-tutkimuksessa on tärkeää tunnistaa, ettei Venäjän sotilaallinen rooli Suomen suhteen ole muuttunut:

– Venäjä on edelleen se taho, joka kykenee muodotamaan eksistentialisenkin sotilaallisen uhan Suomelle, joten meidän on lähtökohtaisesti sitä tutkittava. Tutkimuskohteena Venäjän sotilaallinen voima ja sotataito ei ole myöskään yleisesti muuttunut. Nyt kun Venäjä käy sotaa, meidän on tarkasteltava ja mitattava sotilaallisen voiman käyttöä sekä hahmotettava mitä se tarkoittaa jatkossa.

Pynnöniemi lisää, että kaikkialla, niin Suomessa kuin muuallakin, on ollut käynnissä Venäjä-tutkimuksen alasajo vuosi-

kymmeniä, mutta vuoden 2014 tapahtumien jälkeen on Suomessa tapahtunut sama kuin kaikkialla muualla maailmassa:

– Pieniä Venäjä-ryhmiä on uudelleen perustettu tai kasattu yhteen, eli siinä mielessä me olemme ihan samassa trendissä. Esimerkiksi Aleksanteri-instituutti on uniikki tapaus, sillä muualla ei ole näin isoja Venäjää tarkastelevia tutkimusryhmiä.

Pesu tiivistää viime vuosien sotilaallisen kehityskaaren, ja sen ettei ole sattumaa, että Venäjän 2014 käynnistämän Ukrainan sodan jälkeen Maanpuolustuskorkeakoulussa aloitti toimintansa erillinen Venäjä-ryhmä. Tutkimusta kohdennetaan yleensä sinne, missä tarve on suurin.

Venäjän uusin hyökkäys Ukrainaan on tuonut esille paljon analysoitavaa Venäjän sodankäynnistä ja keinoista vaikuttaa informaatiollaan. Miten helmikuussa 2022 alkanut laaja invaasio Ukrainaan vaikuttaa Venäjä-ryhmän tutkimussuunnitelmiin?

– Sota on tutkimuksen näkökulmasta tuottanut rikkaan altaan, mistä ammentaa, kun asevoimaa käytetään suuressa mittakaavassa ja radikaalein tavoittein. Tutkimuksellisesti tämä on mielenkiintoinen tilanne, koska saadaan empiiristä kokemusta, Pesu kertoo.

– Jo syksyllä oli ideana tutkia venäläistä filosofis-poliittista keskustelua sodan oikeutuksesta. Sitä tutkimushahmotelmaa ei ainakaan tarvitse muuttaa, vaan tulkitä käytyä keskustelua vain uudessa kontekstissa, Pynnöniemi jatkaa.

TUTKIMUKSELLISESTI TÄMÄ ON MIELENKIINTOINEN TILANNE, KOSKA SAADAAN EMPIIRISTÄ KOKEMUSTA.

Everstiluutnantti Simo Pesu

Osana kansainvälistä Venäjä-tutkimusta

Venäjä-ryhmä tekee työtä kansallisen tarpeen eteen, mutta ryhmän toiminta ulottuu myös Suomen rajojen ulkopuolelle. Kansainvälisessä tutkimusyhteisössä Venäjä-ryhmän vahvuudet ovat ammattitaito ja kokemus Venäjän sotataidon tutkimuksesta.

– Kun ajatellaan Maanpuolustuskorkeakoulun ja Venäjä-ryhmän yleistä tunnettuutta haastatteluhetkellä toukokuussa 2022 käynnissä olevan Ukrainan sodan aikana, niin tuomme hyvin tietoa, tuntemusta ja tutkimusta Venäjästä esille, Forsström kertoo.

Pesun mukaan näkyvyys Venäjää sotilaallisessa kontekstissa tutkivassa kansainväliessä yhteisössä jättää kuitenkin edelleen toivomisen varaa:

– Nimemme kyllä ”saadaan seinälle”, mutta verkostoitumiseen käytettävissä olevat resurssit voisivat olla laajemminkin, Pesu jatkaa.

TUOMME HYVIN TIETOA, TUNTEMUSTA JA TUTKIMUSTA VENÄJÄSTÄ ESILLE.

Erikoistutkija Pentti Forsström

Asiantunteva ja selkeä ulosanti mediassa on tärkeää, sillä se herättää kiinnostusta paitsi Venäjä-tutkimusryhmän, myös koko Maanpuolustuskorkeakoulun toimintaan. Näkyvimpiä Venäjä-ryhmän järjestämiä tapahtumia on vuosittainen, kansainvälinen Venäjä-seminaari. Siihen osallistuu vuosittain kymmeniä asiantuntijoita eri puolilta maailmaa. Tämän vuoden seminaari ajoittui aivan Ukrainan invaasion kynnykselle, mikä loi erityiset puitteet keskustelulle. Forsström näkee seminaarin erinomaisena ikkunana Venäjä-ryhmän tutkimukseen:

– Me saamme hyvin ihmisiä ympäri maailmaa puhumaan nimenomaan Venäjästä ja tutkimuksemme näkökulmista.

Pesu jatkaa, että seminaari on toimiva näyteikkuna ulkomaiselle tutkimusyhteistyölle. Seminaarin kehittämisessä tulee vastaan tutkimusyhteistyön edellyttämien kotimaisten tutkijoiden löytäminen Venäjän sotilaallisen voiman tutkimukseen.

Venäjän turvallisuuspolitiikan ja sotilaallisen voiman tutkimuksessa on tilaa uusille tutkijoille. Elinvoimaisen tutkimusyhteisön elinehto on uuden väen löytäminen ja ohjaaminen työskentelemään sen teemojen kanssa. Venäjä-ryhmän tulevaisuuden suunnitelmat ovat selvät.

– Jatkamme kehitystyötä tutkimussuunnitelmien puitteissa, kun Ukrainan sodan vaikutus niihin on arvioitu. Toivotaan, että mielenkiinto sotaan Ukrainassa tuottaa kiinnostusta ja resursseja myös tutkimuksen tekemiseen ja sen

jatkamiseen. Tavoitteenamme on saada Venäjä-aiheisia väitöskirjoja valmiiksi ja työllistettyä uusia tohtoreita. Siinä on iso haaste, Pynnöniemi arvioi.

– Viisi vuotta on tehty hommia ja vahva ydin on muodostunut. Tästä on hyvä jatkaa eteenpäin, Pesu päättää. ●

Simo Pesu

@simotwiit

Katri Pynnöniemi

@Pynnöniemi

Russian Military and Security Research Group

rusmilsec.blog

TAISTELUKENTÄLTÄ TIETEEKSI

UKRAINAN SOTA KOROSTAA SOTATIETEELLISEN TUTKIMUKSEN TARPEELLISUUTTA

”NYT NAAMIOT ON RIISUTTU, VAIN SODAN KYLMÄT KASVOT NÄKYVÄT.”

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** onnistui torstaina 24. helmikuuta 2022 pitämässään puheessa tiivistämään myös suomalaisia kohdanneen järkytyksen yhdellä virkkeellä. Vuodesta 2022 ei valitettavasti jää mieleen vain kasvomaskisuositusten ja kokoontumisrajoitusten asteittainen keventäminen ja siirtyminen koronaviruspandemian jälkeiseen aikaan. Venäjän hyökkäys Ukrainaan, siitä syttynyt tuhoisa sota ja näiden seurauksena käynnistynyt prosessi Suomen ja Ruotsin liittymisestä Pohjois-Atlantin liittoon ovat väistämättä keskeisimmät kuluva vuotta määrittävät tapahtumat.

Laajamittainen sota on jälleen palannut Eurooppaan, minkä seurauksena kysyntä sotatieteelliselle tutkimukselle ja asiantuntijuudelle on ollut viime aikoina suurempi kuin kenties vuosikymmeniin. Tästä viestivät myös Maanpuolustuskorkeakoulun verkkojulkaisujen latausmäärien räjähdysmäinen kasvu ja mediapooliin kohdistuneiden asiantuntijapyyntöjen huikaiseva määrä.

Tämän *Defensor Patriae* mennessä painoon Ukrainan sota on edelleen käynnissä, eikä siitä ole ollut mahdollista julkaista akateemisten käytänteiden mukaisesti koeteltua tutkittua tietoa, joten pitkälle meneviä johtopäätöksiäkään ei vielä kannata tehdä.

Maanpuolustuskorkeakoululla palvelevaa kollegaani lainaten tilanteen seuraaminen muistuttaa toistaiseksi avaruuteen tähyilemistä tavallisella kaukoputkella.

Koko

Tutkimusjohtaja Hannu H. Kari

läntisen maailman jakaman näkemyksen mukaan Ukrainan sodan voidaan kuitenkin jo nyt katsoa muuttaneen perinpohjaisesti kansainvälisen turvallisuusympäristön ja jopa päättäneen kylmän sodan päättymistä seuranneen, verrattain rauhanomaisen aikakauden (*post-Cold War era*). Suomen ja Ruotsin toukokuussa 2022 jättämät Naton jäsenhakemukset ja kansalaisten eksponentiaalisesti nousnut tuki sotilaalliselle liittoutumiselle osoittavat, miten suhtautuminen vuosikymmeniä vallinneisiin instituutioihin on muuttunut.

Sodan inhimilliset kustannukset ovat kammottavat, mutta tehtäväni lähtökohdista on todettava Ukrainan sodassa näyttäytyvän monia tutkimuksellisesti kiinnostavia aspekteja. Venäjän hyökkäys on tarjonnut ennen kaikkea ajantasaista tietoa osapuolten sotilaallisista suorituskyvyistä ja nykyaikaisen sodankäynnin piirteistä. Sosiaalinen media on tuonut sodan

ruohonjuuritason todellisuuden reaaliaikaisesti laajan yleisön nähtäville ja avannut myös uusia kanavia vastakkainasettelun rakentamiselle informaatiovaikuttamisen keinoin. Avoimista lähteistä saatava data ja sen yhdistely on mahdollistanut tilannekuvan rakentamisen ja konfliktin etenemisen seuraamisen periaatteessa kenelle tahansa, minkä myötä konfliktin kommentaattoreiden määrä kasvaa jatkuvasti.

Keskustelu Suomen puolustusratkaisun perusperiaatteista ja ydinaseiden kansainvälispoliittisesta roolista on noussut aivan uusiin mittasuhteisiin, samoin periaatteellisempi pohdinta valtiosuvereniteetin merkityksestä ja voimankäytön oikeutuksesta. Myös arjen turvallisuus ja varautuminen väestönsuojista kotivaraan on noussut yhä useampien suomalaisten huulille.

Kenties eniten ovat kuitenkin sykehdyttäneet Puolustusvoimien saamat runsaslukuiset yhteydenotot. Ymmärrettävästi monet saamistamme viesteistä ovat huokuneet huolestuneisuutta ja surua, ja niihin vastaamiseen on ollut vaikea löytää sopivia sanoja. Toisaalta vaikutuksen ovat tehneet ne lukuisat sanomat, joissa tavalliset suomalaiset ovat tarjoutuneet pyyteettömästi yhteiskunnan käytettäväksi: missä minua ja osaamistani voitaisiin hyödyntää? Onko mitään, missä voin tukea Puolustusvoimia? Nämä viestit osoittavat, että suomalaisten maanpuolustustahto on erittäin vahva, kuten useissa kyselytutkimuksissa on jo todettakin.

Valtaosa Ukrainan sotaan liittyvästä julkisesta huomiosta on ollut käytännön politiikkasuosituksiin tähtäävää policy-keskustelua, kun taas akateemisen tieteen ja tutkimuksen tehtäväksi voidaan mieltää laveasti ympäröivän maail-

man ja sen ilmiöiden selittäminen. Tässä riittääkin haastetta sotatieteilijöille: Ukrainan sodassa on alusta alkaen tapahtunut lukuisia asioita, jotka eivät tunnu käyvän länsimaiseen järkeen. Todennäköisyys Venäjän toimien virheelliselle tulkinnele on huomattava, sillä tutkimus on aina myös arvo- ja kontekstisidonnaista. Oman rajoitteensa tapahtuneen ymmärtämiselle asettaa korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kiristyvä rahoituskehys ja sen seurauksena entuudestaan kiristyvä kilpailu täydentävästä rahoituksesta. Tieteen harjoittaminen vaatii resursseja, ja tämä kysymys liittyy olennaisesti akateemisen totuuden ja sivistyksen etsimiseen. Kannaltamme myönteistä on, että lähitulevaisuudessa sotatieteellistä tutkimusta ei tarvitse erityisesti markkinoida.

Maanpuolustuskorkeakoulu kuuluu sotataidon tutkimuksen kansallisiin kärkiosaajiin, mutta meidän tulee varoa myös liiallista sisäänpäin kääntymistä. 27.–28. syyskuuta 2022 Maanpuolustuskorkeakoulussa järjestettävät 11. Sotatieteiden päivät tähtäävätkin näkökulmien laaja-alaiseen avartamiseen. Tapahtuman asiantuntijapuheenvuoroissa ja paneelikeskusteluissa pyritään jäsentämään monitieteisesti, mitä muuttunut turvallisuustilanne tarkoittaa sotatieteellisen tutkimustoiminnan kannalta. Menneitä ja käynnissä olevia konflikteja ymmärtämällä voimme luoda osaamista tulevaisuuden uhkiin varautumiseksi. Ukrainan sota tarjoaa syötteitä skenaarioille, joihin emme toivottavasti koskaan lopulta joudu vastaamaan. ●

TODENNÄKÖISYYS VENÄJÄN TOIMIEN VIRHEELLISELLE TULKINNALLE ON HUOMATTAVA, SILLÄ TUTKIMUS ON AINA MYÖS ARVO- JA KONTEKSTISIDONNAISTA.

SUMMARIES IN ENGLISH RESEARCH & SCIENCE

Text: Daniela Karumaa & Lydia Haapaniemi
Photos: Tarmo Ylivinkka & Pixabay

THE FOG OF WAR DISSIPATES

War studies research is often construed as a science for developing the armed forces, but national defence is, in reality, based on a wide variety of variables. As a military conflict progresses, these variables are commonly sucked into a treacherous 'Fog of War' that is now being combatted against by increasing research.

LtCol **Marko Palokangas**, the FNDU's military professor in the art of war, has established a research network that aims to produce more all-encompassing research regarding national defence and to connect cross-disciplinary expertise between faculties and education centres. This research network allows its contributors to pinpoint and study gaps in the responses to societal strain caused by warfare. Palokangas explains that there are many uncertain areas in warfare that cannot be controlled or anticipated, and with his network, he aims to help decision makers in Finland diminish the risks associated

with guesswork in a conflict situation.

The core theme for all research is to combine soldier-strategic intelligence with studying the changing nature of warfare. The FNDU has awarded the project a grant to cover publishing expenses, but most of the network's funding comes from elsewhere. Members participate alongside their work duties and aim to apply practical information and skills achieved through the network in their duties. Palokangas hopes the network's findings could also be used at the FNDU for future training.

Although being a national project, an international expansion of the network is in the works for 2024. A handful of members operate fully or partly in a different country, so the possibility exists that international members may be invited to join the network in the future. ● Page 34.

A CENTURIES-LONG MILITARY CHALLENGE – FNDU'S ROLE IN RUSSIAN STUDIES

Spring 2022 has been an unprecedented time in global politics, as Russia's attack on Ukraine has shifted European security politics, and discussion regarding Finland's own security has accelerated. The Russian art of war is studied at the FNDU by the Russian Military and Security Research Group (Russia Research Group).

Founded in 2017, and headed by LtCol. **Simo Pesu**, the Russia Research Group's purpose is to analyse Russia's military influence and the risks it poses for Finnish security. Also contributing are assistant professor **Katri Pynnöniemi** and special researcher, LtCol. (ret) **Pentti Forsström**.

The Russia Research Group is a research collective operating under the Finnish Defence Forces (FDF). Pesu explains that tackling the developments in modern warfare and security and the important trends in Russian warfare, the group strictly only analyses Russian military power and military politics – topics that no one else is researching in Finland. This research is in direct response to the FDF's needs, separating it from similar civilian research that is normally considered through the lens of peacetime studies.

Despite changes in global security discourse, Pesu notes that Russia has always posed a credible threat to Finland and that has not changed. In fact, according to Forsström, now is the optimal time to analyse and measure Russia's use of military might in order to understand how that translates to future conflicts.

The Russia Research Group and its expertise and experience in studying the Russian art of war are internationally admired as well. To create visibility and establish international networks, the Group organises the annual Russia Seminar, which is popular with both national and international audiences. Pynnöniemi hopes that the interest in the ongoing war will generate more possibilities and resources for continued research into Russia's military capabilities and methods of warfare. ● Page 40.

SCIENCE FROM THE BATTLEFIELD

Research Director's review.

The year 2022 will go down in history not only for the easing of the COVID19-pandemic, but also for Russia's war of aggression in Ukraine, says research director **Hannu H. Kari** from the Finnish National Defence University (FNDU). The volume of media contacts received by the FNDU illustrates that the need for military scientific research and expertise has increased due to the war.

However, as we are talking about the currently ongoing warfare, academic research is not yet available and further conclusions are not even necessary to be drawn. According to Kari, the shared vision of the West is, however, that Russia's attack on Ukraine ended the relatively peaceful post-Cold War era. As a result, attitudes towards institutions such as NATO have changed, as the membership applications of Finland and Sweden illustrate.

Although the human expenses of the Ukraine war are horrible, the situation offers many interesting aspects of modern warfare in terms of research. Discussions have emerged not only about the fundamental issues of international politics, but also about everyday awareness and preparedness for the war. Instead of being only worried, citizens have been more willing to participate in defending Finland, which for Kari has been touching to notice.

As Kari notes, the majority of discussion around the war in Ukraine has been about politics. Science, however, is about explaining and giving meaning to the world around us and is thus always in connect with context and values. With all this in mind, one of the challenges in researchers' work is to avoid premature, misleading conclusions drawn from Russia's attack. The changes in global security discourse, and their impact for military science, are on the board also in the 11th Symposium of Military Sciences. The event will take place 27–28 September, 2022, at the FNDU. The aim is to broaden perspectives in military science, which according to Kari is of major importance. ● Page 48.

EUROOPAN UUSI TURVALLISUUS

SOTATIETEIDEN PÄIVÄT

27.9.-28.9.
2022

[MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU.FI/SOTATIETEET2022](https://maanpuolustuskorkeakoulu.fi/sotatieteet2022)

